

небезпечного характеру вчинюваного діяння може посвідчити про такий дефект особистості, як, наприклад, неосудна особа, за наявності цього недоліку відповідальність виключається або ухвалюється рішення відповідним органом про відсутність умисного вчинення кримінального правопорушення. В останньому випадку особа може бути притягнута до кримінальної відповідальності за вчинення необережного, неумисного кримінального правопорушення [3].

Отже, незалежно від виду і характеру умисел за будь-яких умов містить усвідомлення особою суспільно небезпечного характеру (шкідливості) вчинюваних нею дій. У тих випадках, коли умисел має вираз щодо наслідків, передбачення їх суспільно небезпечного характеру означає і усвідомлення суспільної небезпеки діяння, що призвело саме до цих наслідків. Залежно від видів складів кримінальних правопорушень у юридичній літературі по-різному формулюється і зміст вини в них. У кримінальних правопорушеннях з матеріальним складом форма вини, на думку більшості вчених, охоплює психічне ставлення особи до діяння і наслідків, у тому числі певне вольове ставлення до них, а в кримінальних правопорушеннях з формальним складом до змісту умислу відносять психічне ставлення особи лише до діяння, у тому числі певне вольове ставлення до нього. Однак незалежно від виду складу кримінальних правопорушень вина та відповідно сам умисел в усіх правопорушеннях має формуватись відповідно до змісту норм закону та норм права.

1. Баулін Ю. В., Борисов В. І., Гавриш С. Б. Кримінальний кодекс України : науково-практичний коментар ; за заг. ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. Вид 4-те, допов. Харків : ТОВ «Одісей», 2008.

2. Allen M. Textbook on Criminal Law. Oxford, 2013. 580 s.

3. . Баулін Ю. В., Борисов В. І., Кривоченко Л. М. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. 3-є вид., перероб. і допов. Київ : Юрінком Інтер, 2007. 496 с.

Андрій КИСЕЛЬОВ

доцент кафедри
оперативно-розшукової діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна),
кандидат юридичних наук, доцент

**ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ПІДРОЗДІЛАМИ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ТЕХНОЛОГІЙ «OSINT»
У ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ**

Базуючись на оцінках органів та підрозділів Національної поліції, які в щоденній діяльності або застосовують кримінальний аналіз, або використовують його результати, беззаперечно можна стверджувати, що технології OSINT (Open source intelligence) – розвідка на основі відкритих джерел, як структурний елемент кримінального аналізу, є ефективним інструментом у протидії злочинності.

Окремо варто наголосити на позитивному досвіді використання оперативними підрозділами Національної поліції України, в тому числі управлінням кримінального аналізу ГУНП в Дніпропетровській області, технологій OSINT у протидії кримінальним правопорушенням.

Метою доповіді є висвітлення досвіду використання підрозділами Національної поліції технологій «OSINT», зокрема управлінням кримінального аналізу ГУНП в Дніпропетровській області, у протидії кримінальним правопорушенням.

Тож під час кримінального аналізу основним завданням кримінального аналітика є проведення аналітичного дослідження доступної йому інформації, а також створення за результатами такого аналізу аналітичних продуктів, що мають інформативний та рекомендаційний характер і створюють підґрунтя для вирішення оперативних і тактичних завдань під час документування та розслідування кримінальних правопорушень, або планування превентивних заходів у протидії злочинності.

Під час проведення аналітичного дослідження здійснюється збір та аналіз інформації

з якомога більшої кількості інформаційних ресурсів, а також інших джерел інформації, до яких у тому числі належать і відкриті інформаційні реєстри та інші аналогічні ресурси.

Застосування технології OSINT під час кримінального аналізу здатне мінімізувати витрати часу працівників оперативних та слідчих підрозділів на вирішення поставлених завдань та підвищити якість їх інформаційно-пошукової діяльності. Вдалим буде приклад застосування технології OSINT у кримінального аналізу під час протидії кримінальним правопорушенням, пов'язаним з незаконними заволодіннями транспортними засобами, оскільки дані кримінальні правопорушення завдають суттєвої шкоди як окремим особам, так і державі в цілому. У 2021–2022 році криміногенна ситуація на території обслуговування органів та підрозділів Національної поліції Дніпропетровської області, порівняно з 2019–2020 роками, характеризується зменшенням кількості незаконних заволодінь транспортними засобами. Проте «попитом» серед злочинців й досі користуються автомобілі преміум-класу. Відповідно до основних результатів роботи підрозділів поліції ГУНП в Дніпропетровській області, за 10 місяців 2020 року розкрито 153 незаконні заволодіння транспортними засобами, а за аналогічний період 2019 року – 172. Станом на 01.11.2020 року у залишку нерозкритих кримінальних правопорушень перебувало 192 незаконні заволодіння транспортними засобами, у т. ч. 78 – автомобілями. Негативна тенденція щодо продовження вчинення кваліфікованими злочинцями незаконних заволодінь транспортними засобами дає підстави для проведення аналітичними підрозділами кримінального аналізу, зокрема з використанням технології OSINT.

З метою здійснення пошуку інформації у відкритих джерелах, наявних в мережі «Інтернет», можуть використовуватися різні пошукові системи, соціальні мережі, сервіси, програми, зокрема «Безпечне місто» та аналогічні програми. Варто зазначити, що з метою їх ефективного використання необхідно дотримуватися певних правил та положень у пошуку інформації, які полягають, здебільшого, у ключовому слові, автентичному вводі даних під час пошуку, правильному аналізі отримуваної інформації, співставленні фактів, які були отримані під час пошуку тощо.

Під час активного розвитку цифрового суспільства, використання можливостей технології OSINT для підрозділів Національної поліції, в тому числі й підрозділів кримінального аналізу, є необхідністю. В наш час роль аналітики у протидії кримінальним правопорушенням зростає щодня. Досконало володіти інтернет-ресурсами та базами даних неможливо без спеціальних знань, умінь та навичок. Все це вимагає від аналітика постійної самоосвіти, підвищення кваліфікації та відвідування відповідних занять, тренінгів тощо.

Підсумовуючи, можемо стверджувати, що на цьому етапі в нашій державі окремі правоохоронні органи активно використовують технології «OSINT» у протидії кримінальним правопорушенням, чим значно підвищують ефективність такої протидії. Ініціатива підрозділів Національної поліції активно використовувати сучасні можливості, зокрема під час роботи з програмою «Безпечне місто» та аналогічними програми, можуть вирішувати не тільки питання протидії окремим кримінальним правопорушенням, але й питання забезпечення публічної безпеки та порядку на різних рівнях.

Юрій КРАМАРЕНКО

доцент кафедри
кримінально-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна),
кандидат юридичних наук, доцент

ОКРЕМІ ПИТАННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ ЗАХОДІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Розвиток технологій і можливості комунікації між елементами соціальних систем впливають на всі процеси, що відбуваються в кожній країні світу. Такі тенденції окремі суб'єкти соціальної системи, застосовуючи протиправні способи й інструменти, використовують на свою користь, чим завдають шкоди пріоритетним цінностям правової держави. До таких суб'єктів можна віднести злочинне середовище, особливо в його
